

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

KEPRIHATINAN, PELAKSANAAN DAN PERSEPSI GURU SAINS DALAM PENTAKSIRAN BERASASKAN SEKOLAH DI BEBERAPA BUAH SEKOLAH MENENGAH

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun

PustakaTBainun

ptbupsi

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

2011

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

KEPRIHATINAN, PELAKSANAAN DAN PERSEPSI GURU SAINS DALAM PENTAKSIRAN BERASASKAN SEKOLAH DI BEBERAPA BUAH SEKOLAH MENENGAH

NORHIDAYAH BINTI MAMAT NOOR

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

DISERTASI DIKEMUKAKAN BAGI MEMENUHI SYARAT UNTUK MEMPEROLEHI IJAZAH SARJANA PENDIDIKAN (BIOLOGI)

FAKULTI SAINS DAN MATEMATIK
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

2011

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi
ii

PENGAKUAN

Saya mengaku disertasi ini adalah hasil kerja saya sendiri kecuali nukilan dan ringkasan yang setiap satunya saya jelaskan sumbernya.

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

1 November 2010

(NORHIDAYAH BINTI MAMAT NOOR)

M20082000109

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi
ii

PENGHARGAAN

Alhamdulillah, dengan nama Allah yang Maha Pengasih lagi Maha Penyayang. Syukur ke hadrat Ilahi kerana dengan izin dan kehendak-Nya dapat saya menyiapkan kajian ini dengan jayanya.

Ribuan terima kasih saya ucapkan kepada penyelia kajian, Dr. Hasimah Alimon dan En. Zahid Mat Said yang banyak memberi bimbingan dan tunjuk ajar kepada saya sepanjang kajian ini dijalankan. Segala ilmu dan tunjuk ajar yang diberikan amatlah berharga dan dihargai.

Ucapan terima kasih tak terhingga juga kepada ayahanda (En. Mamat Noor Bin Esa) dan bonda (Pn. Azizah Bt. Mahmod) yang tidak jemu-jemu memberi sokongan, dorongan dan bantuan dalam memastikan cita-cita saya ini tercapai. Ribuan terima kasih juga kepada seluruh ahli keluarga yang disayangi (Mardiana, Mohd Rizuan, Siti Meriam, Marniyati, Mohd Abd. Fathah dan Mohd Arif) di atas segala sokongan dan dorongan yang diberikan. Segala jasa dan pengorbanan yang dicurahkan amatlah dihargai dan disanjung tinggi.

Terima kasih juga kepada rakan-rakan seperjuangan terutama Ikhwan, Ying, Yoon, Zalipah, Sharifah, Hartini, Jawahil, Maizan, Bahiyah, Wong dan lain-lain yang sentiasa memberi pertolongan dan sokongan disaat memerlukan. Terima kasih tak terhingga juga kepada sekolah-sekolah yang terlibat dalam kajian ini terutama guru-guru sains yang sudi memberi kerjasama.

Terima Kasih

NORHIDAYAH BINTI MAMAT NOOR

NOVEMBER 2010

ABSTRAK

Pentaksiran Berasaskan Sekolah (PBS) merupakan pentaksiran berterusan ke atas pelajar dalam menentukan perkembangan dan prestasi pelajar sepanjang proses pengajaran dan pembelajaran. Kajian ini dijalankan bagi mengenalpasti tahap keprihatinan, aspek pelaksanaan dan persepsi guru-guru sains terhadap PBS. Kajian kaedah campuran melibatkan tinjauan dan temubual telah dilakukan terhadap 210 responden di empat buah negeri, 206 orang untuk tinjauan dan 4 orang untuk temubual. Data tinjauan dianalisis menggunakan analisis deskriptif dan inferensi, manakala data temubual ditranskrip dan dikodkan mengikut tema kepentingan, cabaran dan cadangan dalam PBS. Hasil dapatan menunjukkan guru lebih prihatin terhadap kesan PBS (skor min = 4.09) berbanding perkembangan PBS (3.92), aspek dalam PBS (3.91), pengurusan (3.84) dan penilaian PBS (3.34). Kajian juga mendapati, tugas PBS kerap diberikan semasa pembelajaran (40.7%) dan pada pertengahan penggal persekolahan (36.5%). Aspek pembelajaran juga kerap diukur oleh guru dengan peratusan 49.4%. Kajian juga menunjukkan guru bersetuju dengan pelaksanaan PBS. Mereka berpendapat penilaian secara berterusan sepanjang proses P&P adalah baik untuk pelajar dan guru (skor min = 4.10). Guru-guru juga menunjukkan kompetensi dalam tugas-tugas pentaksiran iaitu bagus dalam komunikasi dengan pelajar (skor min = 3.89), menilai hasil kerja (3.66) dan menilai kelemahan dan kekuatan pelajar (3.56). Tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara tahap keprihatinan, aspek pelaksanaan dan persepsi guru sains berdasarkan faktor demografik kecuali kompetensi guru dengan pengalaman mengajar menunjukkan kesignifikanan ($t(204) = -2.447, p < .05$). Di samping itu, hasil dapatan kajian juga mendapati bahawa cabaran utama yang dihadapi guru dalam PBS adalah dari segi pelaksanaan PBS (kekurangan masa, bebanan tugas dan sikap pelajar). Bagi cadangan penambahbaikan PBS, guru mencadangkan PBS dinilai dan dikaji semula, mengubah format penilaian, meningkatkan markah pentaksiran antara 20-40% dan mengurangkan bilangan pelajar dalam kelas. Keseluruhannya, 66% responden bersetuju dengan pelaksanaan PBS di sekolah.

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi
v

ABSTRACT

School Based Assessment (SBA) is a continuous assessment in recognizing students' development and achievement along the teaching and learning process. This study was conducted to identify science teacher's concerns, practices and perceptions toward SBA. Mix method research, which includes survey and interview, was conducted to 210 respondents from four states; 206 for survey and 4 for interview. Collected data from survey were analyzed using descriptive and inferential analyses, while interviews were transcribed and coded according to the importance, the challenge and the suggestion themes. Results showed that teachers are more concern in SBA consequences (mean score = 4.09) than refocusing (3.92), informational (3.91), management (3.84) and assessment of SBA (3.34) of SBA. SBA exercises are frequently assigned during the lesson (40.7%) and at the middle of the term (36.5%). Areas of learning like prior knowledge and science application are frequently measured in students' works (49.4%). Results also showed that teachers agreed in SBA practices, in which continuous assessment along teaching and learning process is important for both teachers and students (mean score = 4.10). Teachers are competent in assessing students' work, well communicating with students (mean score = 3.89), assessing students' works (3.60) and assessing weaknesses and strengths of students (3.56). There is no statistically difference between demographic factors toward science teachers' concerns, practices and perceptions, except in teachers' experiences toward competency ($t(204) = -2.447$, $p < .05$). According to interviews with respondents, the main challenges in implementing SBA are inadequate time to carry out tasks, teachers' work load and students' attitudes. There are some suggestions in improving SBA suggested by the respondents such as the needs to re-examine the rationale of SBA, to change assessment format, to increase assessment marks between 20 - 40% and to reduce the number of students in class. Generally, 66% of respondents agreed with SBA.

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi
v

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi
v

KANDUNGAN

PENGAKUAN	ii
PENGHARGAAN	iii
ABSTRAK	iv
ABSTRACT	v
KANDUNGAN	vi
SENARAI JADUAL	xii
SENARAI RAJAH	xv

SENARAI SINGKATAN	xviii
--------------------------	-------

BAB 1 PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	4
1.3 Pernyataan Masalah	11
1.4 Tujuan Kajian	13
1.4.1 Objektif Kajian	14
1.4.2 Persoalan Kajian	15
1.4.3 Hipotesis Kajian	16
1.5 Kerangka Konseptual Kajian	17
1.6 Kepentingan Kajian	20

1.7	Batasan Kajian	22
1.8	Definisi Operasional	23
1.8.1	Keprihatinan	23
1.8.2	Pentaksiran	24
1.8.3	Penilaian	24
1.8.4	Guru Berpengalaman	25
1.8.5	Guru Baru (<i>novice teacher</i>)	26
1.8.6	Pelaksanaan	26
1.8.7	Persepsi	27
1.8.8	Lokasi Sekolah	28

BAB 2 TINJAUAN LITERATUR

2.1	Pengenalan	29
2.2	Keprihatinan Guru Dalam Inovasi	30
2.3	<i>The Concerns-Based Adoption Model (CBAM)</i>	31
2.3.1	Model Tahap Keprihatinan	34
2.3.2	Hubungan Tahap Keprihatinan Guru Dengan Pengalaman Mengajar	39
2.4	Pentaksiran Berasaskan Sekolah	40
2.4.1	Konsep Pentaksiran Berasaskan Sekolah	40
2.4.2	Pelaksanaan PBS	42
2.4.3	Kepentingan PBS	45
2.4.4	Aspek-aspek Pentaksiran	47

2.4.5	Peranan Guru Dalam PBS	52
2.4.6	Cabar dan Kekangan Dalam PBS	53
2.4.7	Peningkatan dan Penambahbaikan PBS	56
2.5	Konsep Pentaksiran	57
2.5.1	Pentaksiran Formatif	58
2.5.2	Penilaian Sumatif	62
2.6	Amalan Pentaksiran Kelas	63
2.6.1	Jenis-jenis Pentaksiran Kelas	65
2.7	Kesimpulan	72

BAB 3 METODOLOGI KAJIAN

3.1	Pengenalan	74
3.2	Reka Bentuk Kajian	75
3.2.1	Perbandingan Kasual (<i>Causal Comparative</i>)	75
3.2.2	Kaedah Campuran (<i>Mixed Methods</i>)	76
3.3	Persampelan	79
3.3.1	Responden Kajian	81
3.4	Prosedur Kajian	85
3.4.1	Mentadbir Soal Selidik	88
3.4.2	Kaedah Temubual	89
3.5	Instrumen Kajian	91
3.5.1	Soal Selidik	92
3.5.2	Soal Selidik Tahap Keprihatinan Guru Terhadap PBS	94

3.5.3	Soal Selidik Aspek Pelaksanaan dan Persepsi Guru Terhadap PBS	95
-------	---	----

3.5.4	Soalan Temubual Separa Berstruktur	95
-------	------------------------------------	----

3.6	Kajian Rintis	96
-----	---------------	----

3.7	Kesahan dan Kebolehpercayaan	98
-----	------------------------------	----

3.8	Analisis Data	100
-----	---------------	-----

3.9	Kesimpulan	103
-----	------------	-----

BAB 4 DAPATAN KAJIAN

4.1	Pengenalan	104
-----	------------	-----

4.2	Tahap Keprihatinan Guru Terhadap PBS	105
-----	--------------------------------------	-----

4.3	Aspek Pelaksanaan yang Digunakan Oleh Guru Dalam PBS	106
-----	--	-----

4.3.1	Masa Tugasan Diberikan Kepada Pelajar	106
-------	---------------------------------------	-----

4.3.2	Masa Penentuan Tugasan Diberikan Mengikut Penggal Persekolahan	109
-------	--	-----

4.3.3	Kekerapan Aspek Pembelajaran yang Diukur Daripada Tugasan Pelajar	112
-------	---	-----

4.4	Persepsi Guru Terhadap PBS	115
-----	----------------------------	-----

4.4.1	Persepsi Guru Sains Terhadap Aspek Pelaksanaan PBS	116
-------	--	-----

4.4.2	Persepsi Guru Terhadap Kompetensi Dalam Melaksanakan PBS	118
-------	--	-----

4.5 Perbezaan Dimensi Tahap Keprihatinan, Aspek Pelaksanaan dan Persepsi Antara Guru Lelaki dan Perempuan Dalam PBS	120
4.6 Perbezaan Dimensi Tahap Keprihatinan, Aspek Pelaksanaan dan Persepsi Antara Guru Berpengalaman dan Tidak Berpengalaman Dalam PBS?	123
4.7 Perbezaan Dimensi Tahap Keprihatinan, Aspek Pelaksanaan dan Persepsi Antara Guru Sekolah Bandar dan Sekolah Luar Bandar Dalam PBS?	127
4.8 Persetujuan Terhadap PBS	131
4.9 Analisis Data Kualitatif	132
4.9.1 Kepentingan PBS	132
4.9.2 Cabaran/Masalah Dalam PBS	140
4.9.3 Cadangan Untuk PBS	151
4.9.4 Model Pentaksiran Berasaskan Sekolah Berdasarkan Kepentingan, Cabaran dan Cadangan Penambahbaikan	157
5.0 Kesimpulan	159

BAB 5 PERBINCANGAN DAN KESIMPULAN

5.1 Pengenalan	161
5.2 Tahap Keprihatinan Guru Dalam PBS	162
5.3 Aspek Pelaksanaan yang Digunakan Oleh Guru Dalam PBS	167
5.4 Persepsi Guru Terhadap PBS	171
5.5 Kompetensi Guru Sains Dalam PBS	178

5.6 Perbezaan Dimensi Tahap Keprihatinan, Aspek Pelaksanaan Persepsi Guru Dalam PBS Berdasarkan Faktor Demografik	182
5.6.1 Tahap Keprihatinan Berdasarkan Faktor Demografik	182
5.6.2 Aspek Pelaksanaan PBS Berdasarkan Faktor Demografik	185
5.6.3 Aspek Persepsi dan Kompetensi Guru Terhadap PBS Berdasarkan Faktor Demografik	186
5.7 Cadangan Pelaksanaan Terhadap PBS	188
5.8 Implikasi Kajian	198
5.9 Cadangan Kajian Akan Datang	200
5.11 Kesimpulan	201
RUJUKAN	
LAMPIRAN	211

SENARAI JADUAL

Jadual	Muka Surat
2.1 Tujuh Tahap Keprihatinan Berdasarkan Hall dan Hord (1987)	35
2.2 Lima Tahap Keprihatinan Guru Terhadap PBS	37
2.3 Aspek-aspek Penilaian Dalam Pentaksiran Berasaskan Sekolah	51
3.1 Ringkasan Kaedah Jadual Campuran	78
3.2 Bilangan Responden untuk Kajian Rintis dan Kajian Sebenar	81
3.3 Bilangan Responden Mengikut Negeri	82
3.4 Bilangan Responden Mengikut Lokasi Sekolah	82
3.5 Bilangan Responden Mengikut Jantina	82
3.6 Bilangan Responden Mengikut Pengalaman Mengajar	82
3.7 Bilangan Responden Mengikut Subjek yang Diajar	83
3.8 Agihan Bilangan Responden Mengikut Lokasi Sekolah, Jantina dan Pengalaman Mengajar	83
3.9 Ciri-ciri Pemilihan dan Bilangan Responden untuk Temubual	85
3.10 Pecahan Kriteria Instrumen Penyelidikan	93
3.11 Jadual Interpretasi Data bagi Skor Min	100
3.12 Kaedah Penganalisaan Data Kajian	102
4.1 Skor Min Tahap Keprihatinan Guru Terhadap PBS	105
4.2 Skor Min dan Sisihan Piawai Persepsi Guru Terhadap Aspek Pelaksanaan PBS	117

4.3	Skor Min dan Sisihan Piawai Kompetensi Guru Terhadap Pelaksanaan Pentaksiran	119
4.4	Analisis Ujian-t Berdasarkan Aspek Tahap Keprihatinan Dengan Jantina Guru	120
4.5	Analisis Ujian-t Berdasarkan Aspek Pelaksanaan Dengan Jantina Guru	121
4.6	Analisis Ujian-t Berdasarkan Aspek Persepsi dan Kompetensi Dengan Jantina Guru	122
4.7	Analisis Ujian-t Berdasarkan Aspek Tahap Keprihatinan Dengan Pengalaman Mengajar Guru	123
4.8	Analisis Ujian-t Berdasarkan Aspek Pelaksanaan Dengan Pengalaman Mengajar Guru	125
4.9	Analisis Ujian-t Berdasarkan Aspek Persepsi dan Kompetensi Dengan Pengalaman Mengajar Guru	126
4.10	Analisis Ujian-t Berdasarkan Aspek Tahap Keprihatinan Dengan Lokasi Sekolah Guru	128
4.11	Analisis Ujian-t Berdasarkan Aspek Pelaksanaan Dengan Lokasi Sekolah Guru	129
4.12	Analisis Ujian-t Berdasarkan Aspek Persepsi dan Kompetensi Dengan Lokasi Sekolah Guru	130
4.13	Kepentingan Pentaksiran Berasaskan Sekolah Kepada Pelajar	136
4.14	Kepentingan Pentaksiran Berasaskan Sekolah Kepada Guru	139

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi
xiv

4.15	Cabaran dan Masalah Dalam Pelaksanaan Pentaksiran Berasaskan Sekolah	146
4.16	Cabaran dan Masalah Dari Segi Penilaian, Kefahaman, Keberkesanan dan Kemudahan Dalam Pentaksiran Berasaskan Sekolah	150
4.17	Cadangan Responden Dalam Pentaksiran Berasaskan Sekolah	155

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

SENARAI RAJAH

Rajah	Muka Surat
1.1 Kerangka Konseptual Kajian	19
2.1 <i>The Concerns-Based Adoption Model (CBAM)</i>	32
2.2 Model Pentaksiran Formatif di Sekolah	60
3.1 Model Rekabentuk Keterangan Turutan	79
3.2 Prosedur Menjalankan Kajian	86
3.3 Carta Aliran Prosedur Pelaksanaan Kajian Rintis dan Kajian	87
4.1 Carta Bar Kekerapan Tugasan Diberikan Mengikut Masa Pembelajaran	108
4.2 Peratusan Masa Tugasan Diberikan Kepada Pelajar	109
4.3 Carta Bar Kekerapan Tugasan Diberikan Mengikut Penggal Persekolahan	111
4.4 Peratusan Masa Tugasan Diberikan Mengikut Penggal Persekolahan	112
4.5 Carta Bar Kekerapan Aspek Pembelajaran yang Diukur	114
4.6 Peratusan Kekerapan Aspek Pembelajaran Diukur	115
4.7 Profil Tahap Keprihatinan Responden Berdasarkan Pengalaman Mengajar	124

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi
xvi

4.8	Carta Bar Peratusan Responden Bersetuju dan Tidak Bersetuju Terhadap Pelaksanaan PBS di Sekolah	131
4.9	Model Pentaksiran Berasaskan Sekolah Berdasarkan Aspek Kepentingan, Cabaran dan Cadangan	158

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi
xvii

SENARAI LAMPIRAN

Lampiran	Muka Surat
A: Soal selidik yang digunakan dalam kajian sebenar	217
B: Soalan temu bual separa berstruktur	225
C: Analisis Kebolehpercayaan Instrumen Kajian	227
D: Kebenaran EPRD dan JPN	236

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

SENARAI SINGKATAN

AKS	Aplikasi Dalam Kehidupan Seharian
CBAM	Concerns-Based Adoption Model
EPRD	Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Dasar Pendidikan
FPK	Falsafah Pendidikan Kebangsaan
IPG	Institut Perguruan Guru
JPN	Jabatan Pelajaran Negeri
KBSM	Korikulum Bersepadu Sekolah Menengah
KMM	Kebolehan Menyelesaikan Masalah
KMPB	Kesediaan Menerima Pembelajaran Baru
KPM	Kementerian Pelajaran Malaysia
LPM	Lembaga Peperiksaan Malaysia
P&P	Pengajaran dan Penilaian
PBS	Pentaksiran Berasaskan Sekolah
PDK	Perbincangan Dalam Kumpulan
PIPP	Pelan Induk Pembangunan Pendidikan
PITP	Perasaan Ingin Tahu Topik Pembelajaran
PKM	Penilaian Kendiri Minat
PKTS	Penilaian Kendiri Tentang Sikap
PKS	Pemahaman Konsep Sains
PLBS	Pentaksiran Lisan Berasaskan Sekolah
PMR	Penilaian Menengah Rendah

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi
2

PT	Pengetahuan Terdahulu
QUAL	Qualitative
QUAN	Quantitative
RMK-9	Rancangan Malaysia ke-9
SoC	<i>Stage of Concern</i>
SoCQ	<i>Stage of Concern Questionnaire</i>
SP	Sisihan Piawai
SPM	Sijil Pelajaran Malaysia
TPL	Tugasan Pembelajaran Luar

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

BAB 1

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

Pendidikan merupakan aset terpenting dalam pembangunan sosio-ekonomi, bangsa dan negara. Sistem pendidikan yang mantap dan bersistematik selaras dengan perkembangan intelektual dan kemajuan teknologi amat diperlukan bagi memastikan negara dan bangsa terus maju ke hadapan. Anjakan paradigma dalam sistem pendidikan daripada kaedah konvensional seperti '*chalk and talk*' kepada pendekatan konstruktivis menuntut kepada perubahan dalam sistem penilaian pelajar. Dengan itu, Pentaksiran Berasaskan Sekolah (PBS) telah disarankan oleh Kementerian Pelajaran Malaysia (KPM) pada tahun 2007 dalam menilai pencapaian dan perkembangan pelajar secara holistik.

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

Setelah sekian lama mengaplikasikan sistem pendidikan yang bercorak sumatif, ada yang berpendapat sistem penilaian terutamanya di peringkat persekolahan tidak lagi relevan dan perlu diubahsuai selaras dengan model Rancangan Malaysia Kesembilan (RMK-9) (Wahid Hashim, 2006). Dalam kenyataan yang dikeluarkan oleh Wahid Hashim (2006) juga, sistem pendidikan berorientasikan peperiksaan gagal dalam mencapai dan memenuhi keperluan pada masa kini yang lebih fokus kepada aplikasi kemahiran saintifik dan kefahaman dalam sains dan teknologi.

Merujuk kepada dasar pendidikan negara, pendidikan di Malaysia adalah suatu usaha berterusan ke arah lebih memperkembangkan potensi individu secara menyeluruh dan bersepadau dalam melahirkan insan yang seimbang dan harmonis dari segi intelek, emosi, dan jasmani (Kementerian Pengajian Tinggi, 2005). Pendidikan sains pula digubal berdasarkan Falsafah Pendidikan Kebangsaan yang menekankan kesepaduan antara ilmu pengetahuan, kemahiran, sikap dan nilai murni (Pusat Perkembangan Kurikulum, 1992). Kesemua aspek yang dikehendaki ini hanya akan dapat dinilai sepenuhnya melalui pelaksanaan PBS yang sempurna (Yu, 2009; Cheung, 2001 & Mulenga dan Kapambwe, 2010). Justeru, sistem PBS yang bersifat formatif diperkenalkan bertujuan mencapai matlamat-matlamat tersebut.

PBS merupakan satu bentuk pentaksiran yang berterusan sepanjang proses pengajaran dan pembelajaran (P&P) (Lembaga Peperiksaan Malaysia, 2007). Ia mengambil kira kesemua aspek perkembangan intelektual dan sahsiah pelajar, tidak hanya tertumpu kepada pencapaian dalam peperiksaan semata-mata. Pelaksanaan PBS di sekolah dikendalikan sepenuhnya oleh guru-guru iaitu dengan merancang, mentadbir, memberi skor dan melaporkan pentaksiran secara terancang mengikut

prosedur yang ditetapkan oleh Lembaga Peperiksaan Malaysia (LPM) (LPM, 2007). Dengan itu, PBS dapat menjadi pemangkin kepada pemantapan sistem pendidikan negara dalam pembinaan modal insan pelajar bagi merealisasikan matlamat Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah (KBSM), Pelan Induk Pembangunan Pendidikan (PIPP) dan Falsafah Pendidikan Kebangsaan.

Sistem penilaian secara holistik yang digariskan mengikut PIPP ini meliputi ujian psikometrik, pencapaian kokurikulum serta penilaian yang disediakan oleh guru sendiri (Alimuddin Mohd Dom, 2008). Merujuk kepada kenyataan LPM (Surat Pekeliling Menengah, 2007) sekolah wajib melaksanakan PBS bagi semua mata pelajaran yang mempunyai komponen kerja kursus, amali, projek, modul dan ujian lisan. Dinyatakan juga, PBS dalam Penilaian Menengah Rendah (PMR) dan Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) terdiri daripada lima bentuk penilaian iaitu projek, kerja kursus, Ujian Lisan Berasaskan Sekolah (ULBS), Pentaksiran Lisan Berasaskan Sekolah (PLBS) dan modul. Di Malaysia matapelajaran sains adalah di antara matapelajaran terawal yang dipilih dalam melaksanakan PBS iaitu melalui Pentaksiran Kerja Amali (PEKA) (Surat Pekeliling Menengah, 2007).

Justeru, guru sebagai pelaksana memainkan peranan penting dalam pelaksanaan PBS ini. Mills (1999) melaporkan bahawa peranan guru dalam PBS adalah sangat penting kerana kebanyakan keputusan yang dibuat tentang bagaimana pentaksiran dilakukan dan digunakan adalah menjadi tanggungjawab bagi seorang guru. Maka, keprihatinan guru (*teachers' concern*), pelaksanaan dan persepsi mereka terhadap PBS perlu diambil kira dan diberi perhatian dalam memantapkan pelaksanaan PBS dan profesionalisme perguruan negara. Hal ini kerana, jika guru

tidak bersedia dan tidak prihatin terhadap PBS, maka pentaksiran ke atas pelajar tidak dapat dilakukan dengan baik dan seterusnya, objektif dan pelaksanaan PBS tidak dapat dicapai dan dilaksanakan.

1.2 Latar Belakang Kajian

Dalam memantapkan sistem pendidikan Malaysia khususnya dalam subjek Sains, beberapa perubahan telah dilaksanakan selaras dengan perkembangan dan keperluan semasa. Pada tahun 1969, kursus Sains Paduan Malaysia telah diperkenalkan dengan mewajibkan ujian amali kepada pelajar aliran sains dan pada 1972, sains tulen moden

iaitu biologi, fizik dan kimia pula telah diperkenalkan untuk sekolah menengah (KPM, 1988). Kurikulum Sains Paduan dan Sains Moden ini menitikberatkan fahaman dan proses penyampaian ilmu serta bahan-bahan pengajaran disesuaikan mengikut kebolehan pelajar dan guru-guru lebih menekankan kepada kerja-kerja amali (KPM, 1988).

Pada tahun 1980, skop peperiksaan amali sains telah diubah di mana pelajar tidak perlu mengawal boleh ubah atau merekabentuk eksperimen, tetapi hanya perlu menjalankan pengiraan mudah, menyatakan keputusan dalam bentuk jadual dan graf serta membuat kesimpulan (KPM, 1988). Walau bagaimanapun, dalam peperiksaan amali sains, penguasaan pendekatan inkuiiri dan kemahiran saintifik seperti kemahiran proses sains dan kemahiran manipulatif tidak ditekankan semasa proses pengajaran dan pembelajaran (Rohani Ahmad Tarmizi, 1996). Kesannya,

pelajar tidak dapat menguasai sepenuhnya kebanyakan kemahiran saintifik dalam pembelajaran mereka.

Seharusnya sebagai seorang pelajar jurusan sains, mereka harus mahir dan menguasai kesemua kemahiran yang terlibat dalam kemahiran proses sains dan juga kemahiran manipulatif. Sebagai contoh, mereka harus mahir dalam pengendalian peralatan, membuat cerapan hasil eksperimen, menguasai kemahiran meramal, mengukur, mentafsir, membuat inferens, mengeksperimen dan sebagainya. Hal ini kerana, bagi seorang pelajar kemahiran untuk memperoleh pengetahuan melalui proses menyelesaikan masalah, merekacipta atau menjana idea baru adalah lebih penting berbanding pengetahuan yang diperoleh secara terus daripada guru atau buku (Sharifah Nor Ashikin Syed Abdul Rahman & Rohaida Mat Saat, 2005).

Pada tahun 1998, program Pentaksiran Kerja Amali (PEKA) telah diperkenalkan oleh Lembaga Peperiksaan Malaysia (LPM) bagi menggantikan Peperiksaan Amali Sains SPM bagi mata pelajaran Sains Tulen (LPM, 2008). PEKA merupakan salah satu instrumen PBS yang menggunakan pendekatan ‘Rujukan Kriteria’ di mana maklumat tentang penguasaan kemahiran proses sains pelajar sentiasa dikumpulkan bagi mengetahui status perkembangan dan penguasaan pelajar. Bagi subjek sains tulen seperti Sains, Biologi, Fizik dan Kimia, pentaksiran ini penting memandangkan subjek-subjek ini melibatkan pelbagai aspek kemahiran seperti kemahiran proses sains dan kemahiran inkuiri yang mana aspek-aspek ini sukar untuk dinilai dan diukur melalui ujian pen dan kertas.

Walau bagaimanapun, pelaksanaan kerja amali ini kurang menyerlah meskipun diberi penekanan dalam program KBSM (Sharifah Nor Ashikin Syed Abdul Rahman & Rohaida Mat Saat, 2005). Hal ini kerana, sepuluh peratus yang diperuntukkan untuk penilaian kerja amali dalam peperiksaan SPM dianggap kecil dan tidak begitu penting. Keadaan ini menyebabkan guru-guru tidak memberi penekanan dan tidak menitikberatkan pentaksiran kerja amali. Mereka juga mempersoalkan tentang kesahan kerja amali yang diberi dan dilakukan oleh pelajar dalam penilaian (Millar, 2001).

Pada tahun 2007 pula, KPM telah mengumumkan untuk mengubah sistem penilaian sekolah yang sedia ada dengan menggantikannya dengan PBS sepenuhnya. Hal ini kerana, amalan pendidikan pada masa kini yang lebih tertumpu kepada pembelajaran dan pengajaran berpusatkan guru dan lebih mementingkan peperiksaan piawai seperti Ujian Penilaian Sekolah Rendah (UPSR), PMR dan SPM dikatakan tidak lagi relevan untuk diaplikasi, malah tidak dapat menilai keseluruhan kebolehan pelajar dari segi intelektual dan sahsiah (Yu, 2009).

Amalan mementingkan peperiksaan ini memberi penafsiran, pelajar yang memperolehi banyak bilangan A dalam peperiksaan, dikatakan lebih berjaya, cemerlang dan telah memahami pengajaran yang diajar oleh guru walhal pencapaian itu hanya dinilai dalam satu aspek iaitu kebolehan pelajar menjawab soalan dan mengingati fakta. Aspek-aspek dan kebolehan-kebolehan lain yang ada pada pelajar sepanjang proses pengajaran dan pembelajaran seperti kepimpinan, sahsiah, intelektual, emosi dan jasmani tidak dinilai dan telah diabaikan dalam menentukan

keseluruhan perkembangan dan pencapaian pelajar. Justeru, pendidik sains berpendapat PBS adalah lebih baik daripada ujian amali (Cheung & Yip, 2004).

Seseorang pelajar mungkin tidak mendapat banyak faedah daripada sistem pendidikan kecuali jika pentaksiran dilakukan bertujuan untuk menentukan tahap prestasi pelajar. Pentaksiran dapat bertindak sebagai barometer yang mana hasil pencapaian pembelajaran pelajar boleh diukur dan dinilai (Adebawale & Aloa, 2008). Dengan sistem PBS ini, pihak sekolah dapat mempunyai rekod penuh tentang perkembangan dan prestasi setiap pelajar dari semua aspek pentaksiran secara saksama. Ia juga dapat menolong guru mengetahui kekuatan dan kelemahan pelajar serta dapat memantau keberkesanan pengajaran yang diajar (Ganesh Bahadur Singh, Dibyaman Karmacharya, Bhoj Bahadur Balayar, Ashok Kumar Pokharel *et al.*, 2004).

Justeru, pentaksiran tidak boleh dilakukan secara sembarangan terutamanya melalui kaedah cuba jaya atau berasaskan kepada pengalaman mengajar semata-mata. Aspek pentaksiran mestilah diasaskan kepada ilmu pentaksiran yang mantap, saintifik dan terkini dalam kalangan guru (Kementerian Pengajian Tinggi, 2005).

Kaedah pentaksiran saling berkait dan tidak dapat dipisahkan daripada pedagogi, andragogi dan juga imperatif kurikulum lain. Manakala, pembelajaran sains pula dipengaruhi oleh kurikulum yang mantap, kesediaan pelajar untuk belajar dan kesediaan guru untuk membimbing pelajar (Tamby Subahan Mohd Meerah, 1999). Bagi memastikan objektif pengajaran dan pelaksanaan PBS tercapai, maka guru harus mempunyai strategi yang berkesan, bijak dan kreatif dalam pengajaran dan pentaksiran bagi memastikan isi kandungan pengajaran dapat difahami oleh semua pelajar dan pentaksiran dapat dilaksanakan dengan adil dan saksama. Salah satu ciri

terpenting dalam pentaksiran bagi seorang guru adalah progresif dan berterusan (Maxwell, 2004).

Disebabkan terdapat pelbagai aspek yang perlu dinilai dalam PBS seperti sikap, minat, kemahiran proses sains, kecergasan, dan kemahiran kinestetik pelajar, maka pelbagai instrumen atau kaedah pentaksiran yang sesuai diperlukan. Guru berperanan dalam menentukan hasil pembelajaran yang hendak dinilai dengan merancang, membina instrumen, melaksana, merekod hasil penilaian, menganalisis maklumat dan melapor serta membuat tindakan susulan. Oleh itu, apa jua inovasi yang dilaksanakan dalam kurikulum dan pedagogi seharusnya diikuti dengan perubahan dalam sistem pentaksiran. Justeru, guru sebagai pelaksana dan penilai memainkan peranan yang sangat penting dalam pelaksanaan PBS ini.

Di negara-negara luar, PBS sangat berjaya dilaksanakan kerana sikap gurunya yang mungkin lebih bersifat terbuka dalam menerima sistem tersebut. Sebaliknya di Malaysia, pelaksanaan pentaksiran ini masih lagi kurang memberangsangkan dan jarang dipraktikkan. Tambahan pula, terdapat pelbagai pandangan dan rungutan daripada pihak guru dan sekolah terhadap sistem PBS walaupun pada dasarnya mereka bersetuju dengan objektif dan matlamat PBS tersebut (OECD, 2005; Chun, 2006; Black & Wiliam, 1998; Firdaus Abdullah, 2010; Berita Harian, 2010 Jun, 24). Antara rungutan yang diberikan seperti bebanan kerja yang melampau, kekurangan waktu, masalah dari segi penskoran, bilangan pelajar yang ramai untuk ditaksir dan sebagainya (Chun, 2006; Abdul Rahim & Saliza Ahmad, 2008; Yung 2001; Sharifah Nor Ashikin & Rohaida Mat Saat, 2005; Mulenga & Kapambwe, 2008; Marzita Abdullah, 2006; Faiza Hussein, 2002; Siti Aloyah Alias, 2002 & Alias Mingan, 2001).

Keadaan ini bertambah teruk dan membimbangkan dengan sikap pelajar sendiri. Mereka tidak memahami tentang konsep dan kepentingan PBS bagi mereka. Masalah dalam kurang memberi tumpuan dalam kelas, bersikap sambil lewa, malas dan kurang berusaha dalam menyiapkan tugasan membantutkan lagi pelaksanaan PBS di sekolah. Ditambah pula dengan kerja yang tidak siap dan tertangguh, kadang kala pelajar menyiapkan tugasan dengan meniru hasil kerja pelajar lain menyebabkan keadaan bertambah serius. Keadaan ini menyebabkan, pentaksiran sukar dijalankan dan maklumat pentaksiran yang diperoleh adalah kurang tepat.

Apabila keadaan ini berlaku, guru sendiri akan menghadapi tekanan dan hilang sabar dengan pelajar. Ada di antara mereka merasakan tiada faedahnya menjalankan PBS dalam keadaan begini. Dalam kes tertentu terdapat pelajar yang tidak

menyiapkan tugasannya untuk diberikan markah, untuk megelakkan perkara yang lebih buruk terjadi. Ketidakadilan juga berlaku apabila markah pelajar yang diserahkan kepada LPM bukan berdasarkan kepada penilaian sebenar ke atas pelajar, tetapi disebabkan oleh arahan dari pihak sekolah untuk diberikan markah. Maka, di sini guru mula bersikap sambil lewa, berputus asa dan tidak bersungguh-sungguh dalam menjalankan tugas mereka sebagai guru dan penilai.

Kekurangan ciri teknikal ujian yang disediakan oleh guru juga menyebabkan orang ramai sangsi sama ada guru benar-benar berkemampuan dan saksama dalam menjalankan penilaian tersebut. Sebagai contoh, pelaksanaan PEKA Sains dalam pengajaran dan pembelajaran yang lebih bersifat penilaian alternatif dilihat sebagai jalan penyelesaian dan amat sesuai digunakan untuk pentaksiran pencapaian dalam kerja amali sains (Abdul Rahim, 2008). Disebabkan kerja amali sains banyak

melibatkan kemahiran inkuiri dan kemahiran proses sains, maka kaedah alternatif yang melibatkan ujian amali, projek, soal selidik, senarai semak, portfolio, pemerhatian dan temu bual (Doran, Lawrence & Helgeson, 1994) adalah amat sesuai digunakan untuk pentaksiran. Melalui aktiviti pentaksiran yang dilakukan, guru dapat memastikan perkembangan potensi individu secara menyeluruh dan bersepadu.

Justeru, pihak kementerian dan LPM sentiasa menilai dan meneliti setiap aspek penilaian dan pentaksiran yang dicadangkan bagi memastikan sistem baru yang diperkenalkan benar-benar berkesan dan bermanfaat untuk guru, pelajar dan sekolah. Pengenalan suatu perubahan atau inovasi yang baru bagi menggantikan sistem yang sedia ada memerlukan pelbagai adaptasi dan penambahbaikan dari masa ke semasa selaras dengan pelaksanaan dan perkembangannya. Sesuatu perubahan baru dalam sistem pendidikan tidak akan dapat dilaksanakan dan diterima oleh guru dan pihak sekolah jika keprihatinan guru tidak diselia dan diperincikan sepanjang perubahan sistem pendidikan tersebut (Cheung, 2002). Maka, seharusnya pandangan dan kesediaan daripada semua pihak yang terlibat seperti pihak kementerian pelajaran, pihak pengurusan sekolah, guru, pelajar dan ibu bapa perlu diambil kira dan diperincikan terlebih dahulu bagi memastikan pelaksanaan PBS ini dapat dijalankan dengan sempurna.

1.3 Pernyataan Masalah

Pentaksiran Berasaskan Sekolah boleh dikatakan masih baru dalam sistem pendidikan di Malaysia tetapi sistem ini bukanlah perkara baru bagi warga pendidik kerana ia telah diamalkan secara berperingkat di sekolah terutama yang melibatkan mata pelajaran bersifat amali (Marziah Abdullah, 2006). Walau bagaimanapun, kajian empirikal terhadap pelaksanaan PBS ini di Malaysia adalah terhad. Walaupun PBS ini dicadangkan oleh KPM, ada pihak yang menyokong dan ada yang sebaliknya. Namun apa yang lebih penting dan perlu diambil kira adalah pandangan daripada guru-guru yang bertindak sebagai pelaksana dan penilai.

Walaupun begitu, aspek keprihatinan, pelaksanaan, persepsi dan kesediaan guru dalam melaksanakan PBS ini kurang dikaji dan diketengahkan. Kita ketahui bahawa guru merupakan entiti utama dalam pelaksanaan PBS. Justeru, mengetahui keprihatinan, aspek pelaksanaan dan persepsi guru sama ada mereka bersedia, prihatin dan bermotivasi atau tidak dalam melaksanakan PBS ini adalah sangat penting bagi memastikan PBS ini dapat betul-betul dilaksanakan selaras dengan matlamat dan kehendak yang ditetapkan oleh KPM. Guru-guru dikatakan tidak akan menentang sesuatu pelaksanaan kurikulum sekiranya perubahan itu tidak menyusahkan mereka, tetapi pelaksanaan perubahan kurikulum yang tidak berkesan akan membawa kepada pembaziran masa, tenaga dan kewangan yang diperuntukkan bagi perubahan tersebut (Tamby Subahan Mohd Meerah, 1999).

Maka, bertitik tolak daripada sistem PBS yang diperkenalkan dan masalah-masalah yang dilontarkan oleh guru-guru sepanjang pelaksanaan PBS ini, penyelidik

ingin mengenalpasti apakah tahap keprihatinan guru terhadap PBS? Apakah cara pelaksanaan PBS yang dijalankan dan apakah persepsi sebenar mereka terhadap PBS? Adakah faktor latar belakang guru seperti pengalaman mengajar, jantina dan lokasi sekolah memberi kesan dalam pelaksanaan PBS dan adakah ia mempengaruhi keberkesanannya? Tidak dinafikan, pengalaman mengajar mempengaruhi dan menentukan corak pengajaran dan pentaksiran yang dilakukan. Namun demikian, tidak semestinya guru baru yang kurang berpengalaman mengajar tidak dapat melaksanakan pengajaran dan pentaksiran dengan berkesan. Begitu juga sebaliknya. Justeru itu, profil pengalaman mengajar di antara guru berpengalaman dan guru baru diperlukan bagi membolehkan penambahbaikan dalam pelaksanaan PBS dan profesionalisme perguruan.

Justeru itu, dalam kajian ini aspek keprihatinan, pelaksanaan PBS dan persepsi guru terhadap PBS akan dikenalpastikan. Aspek-aspek ini menjadi persoalan utama kajian khususnya bagi guru-guru Sains, Biologi, Fizik dan Kimia. Aspek-aspek ini amat penting untuk diketahui oleh semua pihak termasuk pihak pengurusan sekolah, KPM dan JPN. Tanpa pengenalphastian aspek-aspek tersebut, sesuatu perubahan baharu dalam sesuatu sistem seperti PBS tidak akan berjaya dilaksanakan walaupun pada dasarnya sistem tersebut amat bermakna dan berkemampuan dalam memenuhi segala matlamat falsafah pendidikan negara.

Dengan itu, dalam kajian ini, guru-guru bagi subjek Sains, Kimia, Biologi dan

Fizik digunakan sebagai responden kajian dalam menjawab persoalan kajian yang dibangkitkan. Guru-guru diberikan dua set soal selidik yang diadaptasi daripada Yip dan Cheung (2005), Cheng dan Cheung (2001). Soal selidik ini mengandungi 80

soalan berdasarkan aspek keprihatinan, pelaksanaan dan persepsi guru terhadap PBS. Temubual turut dijalankan bagi mendapatkan maklumat mengenai cabaran dan persepsi guru terhadap PBS dengan lebih mendalam. Justeru itu, persoalan-persoalan asas seperti apakah tahap keprihatinan yang cenderung guru rasakan dalam mentaksir pelajar? Apakah bentuk pentaksiran yang dilakukan oleh guru terhadap pelajar? Apakah persepsi mereka terhadap PBS? Adakah pengalaman mengajar bagi guru mempunyai perkaitan dalam pelaksanaan PBS? Apakah cabaran guru dalam melaksanakan PBS? telah menjadi persoalan utama kenapa kajian ini dijalankan.

1.4 Tujuan Kajian

Tujuan utama kajian ini dijalankan adalah untuk mengenalpasti aspek keprihatinan, pelaksanaan dan persepsi dalam kalangan guru-guru sains (Sains, Biologi, Fizik dan Kimia) dengan mengambil kira aspek kepentingan, cabaran dan cadangan guru-guru dalam PBS. Dengan mengetahui penerimaan, aspek pelaksanaan dan pandangan guru-guru sains dalam PBS, maka kebolehlaksanaan PBS dapat ditentukan di samping dapat membantu dalam proses pemantapan dan penambahbaikan pelaksanaan PBS di Malaysia.

1.4.1 Objektif Kajian

Kajian ini diperincikan dengan beberapa objektif kajian. Antaranya ialah:

- i. Mengenalpasti tahap keprihatinan guru (*Teachers' Concern*) sains terhadap Pentaksiran Berasaskan Sekolah;
- ii. Mengenalpasti aspek pelaksanaan pentaksiran dalam kalangan guru dalam mentaksir pelajar;
- iii. Mengenalpasti persepsi guru terhadap Pentaksiran Berasaskan Sekolah;
- iv. Membandingkan antara guru lelaki dan guru perempuan merentasi dimensi keprihatinan, pelaksanaan dan persepsi terhadap PBS;
- v. Membandingkan antara guru berpengalaman dan guru tidak berpengalaman merentasi dimensi keprihatinan, pelaksanaan dan persepsi terhadap PBS;
- vi. Membandingkan antara guru luar bandar dan guru bandar merentasi dimensi keprihatinan, pelaksanaan dan persepsi terhadap PBS; dan
- vii. Mengenalpasti kepentingan, cabaran/kekangan dan cadangan guru dalam Pentaksiran Berasaskan Sekolah

1.4.2 Persoalan Kajian

Persoalan kajian bagi kajian ini adalah seperti berikut:

- i. Apakah tahap keprihatinan yang cenderung diaplikasi oleh guru dalam Pentaksiran Berasaskan Sekolah?
- ii. Apakah aspek pelaksanaan pentaksiran yang digunakan oleh guru dalam mentaksir pelajar?
- iii. Apakah persepsi guru terhadap Pentaksiran Berasaskan Sekolah?
- iv. Adakah terdapat perbezaan di antara guru lelaki dan guru perempuan merentasi dimensi keprihatinan, aspek pelaksanaan dan persepsi terhadap PBS?
- v. Adakah terdapat perbezaan di antara guru berpengalaman dan guru tidak berpengalaman merentasi dimensi keprihatinan, aspek pelaksanaan dan persepsi terhadap PBS?
- vi. Adakah terdapat perbezaan di antara guru luar bandar dan guru bandar merentasi dimensi keprihatinan, aspek pelaksanaan dan persepsi terhadap PBS?
- vii. Apakah kepentingan, cabaran/kekangan dan cadangan guru dalam Pentaksiran Berasaskan Sekolah?

1.4.3 Hipotesis Kajian

Hipotesis kajian bagi kajian ini adalah seperti berikut:

Ho: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara aspek keprihatinan, pelaksanaan dan persepsi guru sains dalam PBS dengan faktor demografik (jantina, lokasi sekolah dan pengalaman mengajar)

Ho1: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara guru lelaki dan perempuan dalam aspek tahap keprihatinan

Ho2: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara guru lelaki dan perempuan dalam aspek pelaksanaan PBS

Ho3: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara guru lelaki dan perempuan dalam aspek persepsi guru terhadap PBS

Ho4: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara guru berpengalaman dan guru tidak berpengalaman dalam aspek tahap keprihatinan

Ho5: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara guru berpengalaman dan guru tidak berpengalaman dalam aspek pelaksanaan PBS

Ho6: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara guru berpengalaman dan guru tidak berpengalaman dalam aspek persepsi guru terhadap PBS

Ho7: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara guru sekolah bandar dan luar bandar dalam aspek tahap keprihatinan

- Ho8: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara guru sekolah bandar dan luar bandar dalam dimensi aspek pelaksanaan
- Ho9: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara guru sekolah bandar dan luar bandar dalam dimensi persepsi guru terhadap PBS

1.5 Kerangka Konseptual Kajian

Berdasarkan kepada objektif dan persoalan kajian di atas, maka kerangka konseptual kajian adalah seperti ditunjukkan dalam Rajah 1.1. Kerangka konseptual ini merumus

keseluruhan kajian terhadap aspek keprihatinan, pelaksanaan dan persepsi guru terhadap PBS. Aspek kepentingan, cabaran/kekangan dan cadangan guru dalam PBS turut dikaji. Faktor latar belakang guru iaitu pengalaman mengajar, lokasi sekolah dan jantina guru dikaji sama ada mempengaruhi atau tidak mempengaruhi pelaksanaan, keprihatinan dan persepsi guru terhadap PBS.

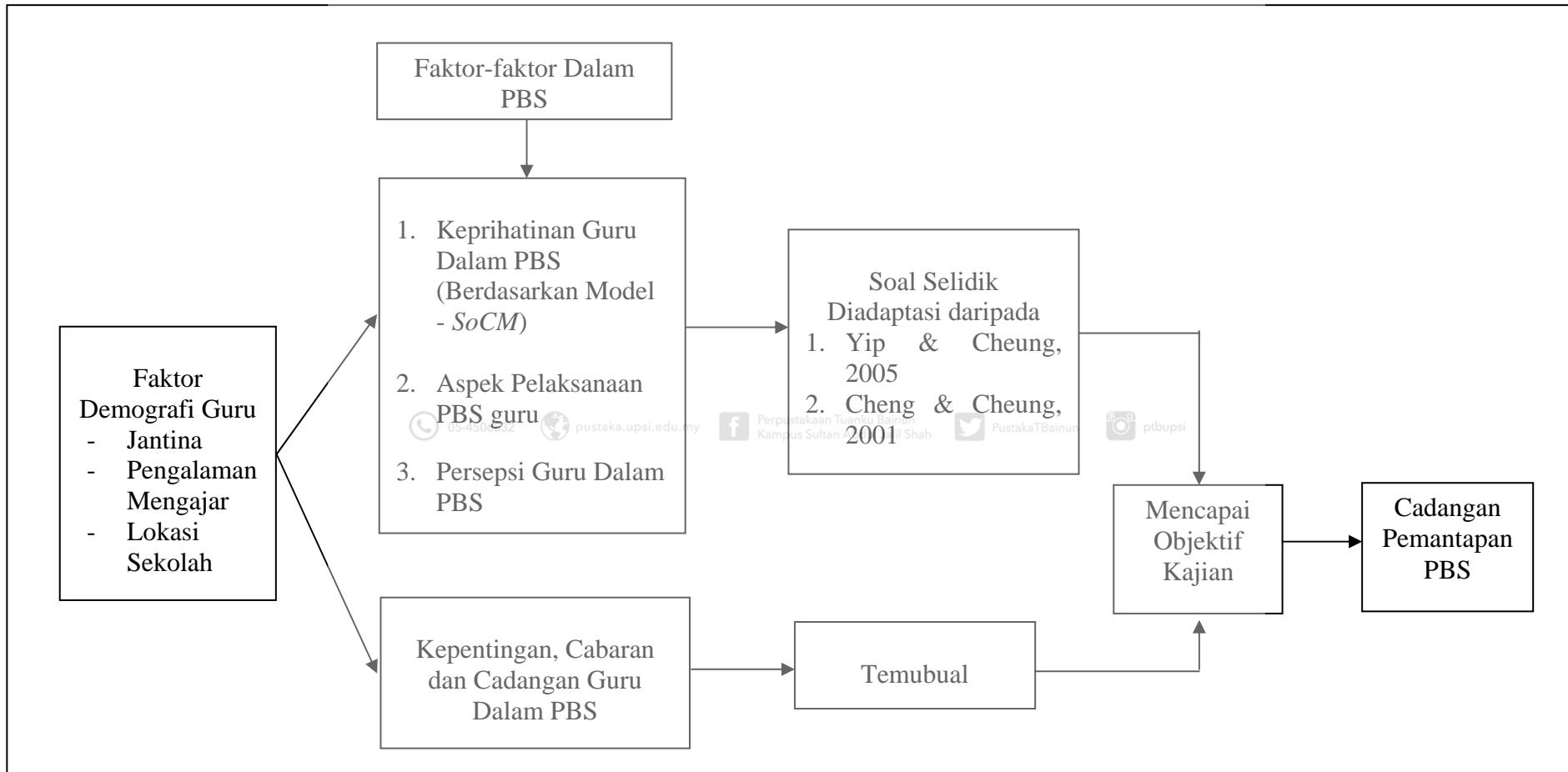
Dalam kajian terhadap keprihatinan guru dalam PBS, model Tahap Keprihatinan (*Stages of Concern Model – SoCM*) daripada Hall, George dan Rutherford (1977) digunakan. Mengikut model tersebut, setiap guru boleh mengalami beberapa tahap keprihatinan secara serentak tetapi kekuatan bagi setiap tahap adalah berbeza bergantung kepada sifat PBS, personaliti guru dan kemudahan yang disediakan dalam pelaksanaannya (Hord, Rutherford, Huling-Austin & Hall, 1987).

Dalam kajian ini, pembolehubah tidak bersandar (*Independent variable*) adalah daripada pembolehubah demografi iaitu jantina, lokasi sekolah dan pengalaman mengajar guru, manakala pemboleh ubah bersandar (*dependent variable*) adalah tahap keprihatinan, pelaksanaan dan persepsi guru terhadap PBS. Dalam menjawab kesemua persoalan kajian yang dikemukakan, dua kaedah telah digunakan iaitu soal selidik dan temubual. Soal selidik digunakan bagi mendapatkan maklumat dari aspek keprihatinan, pelaksanaan dan persepsi guru, manakala temubual dijalankan bagi mendapatkan maklumat mengenai kepentingan, cabaran/kekangan dan cadangan guru dalam pelaksanaan PBS. Setelah segala maklumat dan hasil dapatan kajian yang diperoleh mencapai objektif kajian yang dijalankan, maka maklumat yang diperoleh dapat membantu dalam pemantapan PBS di peringkat sekolah khususnya dan di peringkat pendidikan negara amnya.

Rajah 1.1

Kerangka Konseptual Kajian

1.6 Kepentingan Kajian

Kajian ini bertujuan mengkaji aspek keprihatinan, pelaksanaan dan persepsi dalam kalangan guru-guru sains (Sains, Biologi, Fizik dan Kimia) serta kepentingan, cabaran dan cadangan mereka dalam pelaksanaan PBS. Dalam kajian ini, faktor latar belakang guru dikaji sama ada mempengaruhi atau tidak mempengaruhi dalam aspek-aspek tersebut. Aspek-aspek ini dianggap sebagai aspek yang penting dalam memastikan keberjayaan pelaksanaan PBS di peringkat sekolah. Oleh itu, diharap kajian ini dapat menarik pihak-pihak yang terlibat seperti Kementerian Pelajaran Malaysia, Jabatan Pelajaran Negeri, pihak sekolah dan guru-guru sains dalam merealisasikan pelaksanaan PBS untuk kecemerlangan pelajar dan kemajuan pendidikan negara.

PBS adalah penting dalam proses penambahbaikan kepada sistem yang sedia ada bagi meningkatkan dan memperkembangkan lagi PBS tersebut. Pembinaan instrumen dan metodologi ini juga boleh digunakan oleh pihak pengurusan sekolah dan pihak kementerian dalam memantau keprihatinan guru dari semasa ke semasa. Hall dan Hord (2001) menyatakan bahawa pengetua dan pihak pengurusan sekolah boleh memantau puncak keprihatinan guru secara individu pada bila-bila masa semasa proses perubahan dan boleh merancang penambahbaikan yang bersesuaian berdasarkan keprihatinan tersebut. Hal ini kerana, tingkah laku guru dipengaruhi oleh tahap keprihatinan mereka terhadap sesuatu perubahan yang dilakukan.

Selain itu juga, diharap kajian ini dapat membantu guru-guru sains dalam pelaksanaan PBS dengan menjadi garis panduan kepada mereka dalam menjalankan

pentaksiran dengan memperbaiki kelemahan dan menambahbaikkan proses pentaksiran yang dilakukan. Hasil dapatan kajian ini dijangka akan dapat membantu pihak-pihak yang terlibat dalam PBS untuk mengenalpasti cara atau kaedah dalam meningkatkan pencapaian murid khususnya dalam mata pelajaran Sains, Biologi, Fizik dan Kimia dan dapat membangunkan polisi berhubung perolehan sumber dalam usaha meningkatkan pendidikan sains amnya.

Dengan itu, cadangan atau program pemantapan PBS dapat disediakan kepada guru-guru dalam proses penambahbaikan dari masa ke semasa. Hal ini kerana, pencapaian matlamat PBS bergantung kepada kepimpinan yang berwibawa, berketerampilan dan mantap dalam kalangan guru-guru yang melaksanakannya. Kemampuan seorang relajar tidak dapat dicungkil jika cara pentaksiran dan keprihatinan guru terhadap PBS berada pada tahap rendah, tanpa usaha untuk mendalami dan memperkuuhkan pelaksanaan PBS itu sendiri.

Justeru itu, apa yang lebih penting, kajian ini dapat mewujudkan kesedaran pihak guru dan sekolah tentang perkara-perkara yang patut dititik beratkan dalam melaksanakan PBS, mewujudkan keprihatinan dan kesedaran dalam kalangan guru-guru tentang tanggungjawab mereka dalam PBS. Selain itu, kajian ini dapat dijadikan panduan kepada penyelidikan di masa hadapan dalam membuat kajian yang berkaitan, di samping dalam mengembangkan ilmu yang sedia ada khususnya berkaitan PBS.

1.7 Batasan Kajian

Dalam kajian ini, penyelidik membataskan kajian kepada aspek-aspek tertentu sahaja. Hal ini kerana, penyelidik tidak dapat mengkaji kesemua aspek yang berkaitan dengan tajuk kajian dalam suatu masa disebabkan kekangan beberapa faktor seperti masa, saiz sampel kajian dan instrumen kajian. Oleh itu, skop kajian ini hanya menumpukan kepada aspek keprihatinan, pelaksanaan dan persepsi guru-guru sains terhadap pelaksanaan PBS sahaja.

Seharusnya, untuk memantapkan keberkesanan PBS dalam sistem pendidikan di Malaysia, pandangan dan cadangan dari semua pihak harus diambil kira terutama bagi mereka yang terlibat secara langsung dalam pelaksanaan PBS seperti pihak

~~05-4506832~~ ~~pustaka.upsi.edu.my~~ ~~Perpustakaan Tuanku Bainun~~ ~~PustakaTBainun~~ ~~ptbupsi~~
kementerian pelajaran, pentadbir sekolah, guru-guru dan pelajar. Dengan itu, kajian ini mungkin tidak dapat memberi gambaran yang menyeluruh terhadap pelaksanaan PBS di Malaysia kerana, PBS ini tidak hanya melibatkan guru-guru dan pelajar aliran sains sahaja tetapi turut melibatkan semua subjek di sekolah.

Bilangan sampel yang kecil yang digunakan dalam kajian ini iaitu 210 orang guru-guru sains mungkin tidak dapat memberi generalisasi yang menyeluruh terhadap keprihatinan, kaedah pelaksanaan dan persepsi guru-guru sains dalam PBS. Bilangan guru mengikut faktor latar belakang guru iaitu pengalaman mengajar, lokasi sekolah dan jantina guru yang tidak seimbang mungkin memberi kesimpulan yang bias kepada dapatan kajian. Namun hasil kajian ini boleh dijadikan panduan dalam pelaksanaan PBS di sekolah. Dengan batasan-batasan kajian yang disebutkan di atas, dapatan

kajian ini seharusnya diterima dengan berhati-hati dan kajian selanjutnya perlu dilakukan bagi mengukuh dan menyokong atau sebaliknya terhadap dapatan kajian ini.

1.8 Definisi Operasional

Dalam kajian ini, terdapat beberapa istilah digunakan yang perlu diberikan definisi operasional yang sesuai dalam memperolehi maklumat yang dikehendaki oleh penyelidik. Definisi operasional diberikan bagi mengelakkan sebarang kekeliruan dalam linkungan kajian ini. Istilah-istilah tersebut melibatkan pentaksiran, penilaian, keprihatinan, pelaksanaan, persepsi, guru berpengalaman dan guru baru, lokasi

1.8.1 Keprihatinan

Menurut Hall *et al.* (1977), keprihatinan adalah gabungan yang mewakili perasaan, keasyikan, fikiran dan pertimbangan yang diberikan kepada sesuatu isu atau tugas. Ia bergantung kepada bentuk personaliti, pengetahuan dan pengalaman yang dirasai oleh seseorang dan berpuas hati secara mental dengan setiap isu yang berlainan. Di dalam kajian ini keprihatinan dibahagikan kepada lima aspek utama berdasarkan kepada pengelasan yang diberikan oleh Yip dan Cheung (2005) iaitu penilaian, informasi, pengurusan, kesan dan

penumpuan semula (Jadual 1.1). Tahap keprihatinan yang cenderung diaplikasikan oleh guru dalam PBS pula merujuk kepada min yang dominan antara tahap-tahap keprihatinan tersebut.

1.8.2 Pentaksiran

Dalam sistem pendidikan, pentaksiran merujuk kepada apa jua kaedah atau proses yang dilakukan oleh guru bagi mendapatkan maklumat dan seterusnya membuat keputusan atau kesimpulan terhadap pembelajaran pelajar dan pengajaran guru berdasarkan maklumat tersebut (Thomas, Allman & Beech,

2004). Tujuan pentaksiran ini adalah untuk mendapatkan gambaran yang menyeluruh dalam memastikan sejauh mana rancangan pendidikan yang dilaksanakan oleh sesebuah institusi pengajian itu mencapai objektif dan matlamat yang telah ditetapkan. Justeru, pentaksiran dalam kajian ini membawa maksud pelaksanaan pentaksiran iaitu bagaimana guru mentaksir pelajar mereka daripada aktiviti penilaian yang dilakukan.

1.8.3 Penilaian

Penilaian merujuk kepada proses mengumpul, menganalisa dan menginterpretasi matlumat (data) untuk sesuatu tujuan yang diperlukan

(Airasian, 1996). Maklumat yang diperoleh daripada penilaian boleh jadi berbentuk kuantitatif atau kualitatif. Proses penilaian hanya berhenti setakat memberi nilai atau interpretasi tanpa membuat sebarang keputusan. Penilaian mengandungi aspek pengujian, pengukuran, analisis dan penterjemahan.

Mengikut definisi oleh Anikweze (2005), penilaian merupakan proses mengenalpasti status atau piawai yang diperoleh oleh pelajar dengan merujuk kepada pemerolehan hasil berdasarkan objektif pembelajaran yang telah ditetapkan. Antara aktiviti penilaian oleh guru yang boleh dilakukan adalah menerusi kerja rumah, semakan latihan, jawapan ujian, nota, penyoalan dan sebagainya (Mohamad Sahari Nordin, 2002).

1.8.4 Guru Berpengalaman

Dalam kajian ini, guru berpengalaman adalah guru terlatih dan mempunyai pengalaman mengajar melebihi lima tahun. Mereka juga telah disahkan dalam jawatan. Oleh itu, guru berpengalaman dalam kajian ini adalah guru yang mengajar subjek bagi Sains, Biologi, Fizik atau Kimia lebih daripada lima tahun dan telah disahkan dalam perkhidmatan.

1.8.5 Guru Baru (*novice teacher*)

Menurut Bahagian Pendidikan Guru (BPG) (Kementerian Pendidikan Malaysia, 1993), guru baru didefinisikan sebagai guru baru yang terlatih dan mula berkhidmat antara satu hingga tiga tahun, dalam tempoh percubaan dan belum disahkan jawatan. Dalam kajian ini, guru baru adalah guru-guru yang mengajar subjek Sains, Biologi, Fizik atau Kimia kurang daripada lima tahun pengalaman kerja dan belum disahkan dalam jawatan.

1.8.6 Pelaksanaan

Pelaksanaan merujuk kepada kaedah atau cara yang digunakan oleh guru dalam mentaksir dan menilai perkembangan dan prestasi pelajar. Ia merujuk kepada kaedah yang digunakan sepanjang proses pengajaran dan pembelajaran untuk mendapatkan maklumat mengenai pelbagai aspek perkembangan pembelajaran dan prestasi pelajar. Dalam kajian ini, pelaksanaan merujuk kepada bagaimana guru mentaksir para pelajar mereka iaitu merujuk kepada bahan dan instrumen pentaksiran, masa tugasan diberikan, penentuan tugas dan kekerapan aspek pembelajaran diukur.

- i. Masa tugasan – masa tugasan merujuk kepada masa guru memberikan tugas sama ada semasa pembelajaran, sebelum pembelajaran atau

selepas pembelajaran. Ia ditentukan berdasarkan frekuensi masa yang cenderung guru laksanakan.

- ii. Penentuan tugas – penentuan tugas merujuk kepada penggal persekolahan di mana tugas diberikan iaitu sama ada permulaan penggal, pertengahan penggal atau penghujung penggal persekolahan. Ia ditentukan berdasarkan frekuensi masa tugas tersebut diberikan.
- iii. Aspek pembelajaran – aspek pembelajaran merujuk kepada aspek-aspek yang digunakan oleh guru dalam mentaksir pelajar mereka sepanjang proses P&P seperti minat, pemahaman konsep sains dan pengetahuan sains. Kekerapann aspek pembelajaran diukur ditentukan berdasarkan frekuensi aspek-aspek tersebut diukur.

1.8.7 Persepsi

Persepsi merujuk kepada proses menginterpretasi dan mengatur maklumat yang diperoleh daripada rangsangan reseptor untuk menghasilkan pengalaman yang berguna berkaitan dengan persekitaran sekeliling (Lindsay & Norman, 1977). Menurut Azlina Abu Bakar (2002), persepsi boleh dibahagikan kepada empat sifat iaitu i) persepsi yang sentiasa berada dalam keadaan berubah-ubah, ii) persepsi bersifat peribadi iaitu persepsi yang tidak dipengaruhi dan berbeza

daripada orang lain, iii) persepsi bersifat berterus-terusan dan iv) persepsi bersifat selektif.

Dengan itu, dalam kajian ini, persepsi merujuk kepada kepercayaan dan pandangan guru terhadap inovasi atau perubahan yang baru diperkenalkan iaitu PBS. Ia mengambil kira sama ada guru bersetuju atau tidak terhadap PBS berasaskan perspektif yang telah dialami oleh mereka. Persepsi guru ditentukan berdasarkan frekuensi dan nilai skor min.

1.8.8 Lokasi Sekolah

Lokasi merupakan kawasan atau tempat kediaman yang ditetapkan serta mempunyai alamat. Dalam kajian ini, lokasi sekolah ditentukan berdasarkan tempat di mana guru-guru mengajar, iaitu sama ada di bandar atau luar bandar. Penentuan lokasi sekolah adalah berdasarkan kepada rekod yang telah ditetapkan oleh KPM. Mengikut definisi variabel profil sekolah (KPM, 2010), sekolah bandar ialah sekolah yang terletak di kawasan yang diwartakan dan tepu bina yang bersempadan dengannya serta gabungannya yang terletak di dalam had sempadan bandar. Sekolah luar bandar pula merujuk kepada sekolah yang tidak terletak di dalam kawasan bandar dan di dalam lingkungan tersebut.

